

STRATEŠKI PLAN SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BOSNE I HERCEGOVINE

ZA RAZDOBLJE 2024.-2027.GODINA

2024.
2027.

STRATEŠKI PLAN
SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA RAZDOBLJE 2024.–2027. GODINA

Sarajevo, listopad 2023.

SADRŽAJ

1. UVODNA RIJEČ	4
2. IZBORNA ADMINISTRACIJA	5
Mandat.....	5
Zakonski okvir	5
Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine (SIP BiH)	6
Općinska/Gradska izborna povjerenstva	8
Birački odbori	9
3. MISIJA, VIZIJA, VRIJEDNOSTI I PRINCIPI	10
Misija.....	10
Vizija	10
Vrijednosti i principi	10
4. METODOLOGIJA	14
5. SWOT analiza (snage, slabosti, prilike, prijetnje).....	15
6. STRATEŠKI CILJEVI I PRAVCI	18
Opći strateški cilj.....	18
Strateški pravci.....	18
7. PLAN IMPLEMENTACIJE MJERA I AKTIVNOSTI.....	35

Pokrate

BiH	Bosna i Hercegovina
SIP BiH	Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine
DMS	<i>Document Management System</i>
DR	<i>Disaster Recovery</i>
GCB	Glavni centar za brojanje
GRECO	<i>Group of States against Corruption</i>
HRIS	<i>Human Resources Information System</i>
IDDEEA	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine
IKT	Informacijsko-komunikacijske tehnologije
IT	Informacijske tehnologije
JIS	Jedinstveni izborni informacijski sustav
PSBiH	Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine
OIP/GIP	Općinsko/gradsko izborno povjerenstvo
RFID	<i>Radio Frequency Identification</i>
QMS	<i>Quality Management System</i>

1. UVODNA RIJEČ

Poštovani birači,

imajući u vidu važnost integriteta, transparentnosti i učinkovitosti izbornog procesa, kao i potrebu za unaprjeđenjem i modernizacijom izbornih procedura u putem digitalizacije svih poslovnih procesa, s posebnim osvrtom na potrebe Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, predstavljamo vam četverogodišnji Strateški plan Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine za razdoblje 2024.–2027. godine. Ovaj plan SIP BiH je usvojila na 65. sjednici, održanoj 05. 10. 2023. godine.

U cilju očuvanja demokratskih vrijednosti, jačanja integriteta izbornog procesa, te povećanja povjerenja birača, neophodno je konstantno unaprjeđivati i modernizirati izborni sustav u Bosni i Hercegovini. U tom svjetlu, SIP BiH prepoznaje neophodnost strateškog pristupa izazovima izbornog procesa u BiH koji će nas usmjeriti ka ostvarivanju višestrukih ciljeva. Strategija SIP BiH ima za cilj doprinijeti unaprjeđenju izbornog okruženja, poboljšanje pristupačnosti i učinkovitosti izbornih procesa i procedura, kao i unaprjeđenje zaštite izbornih prava svih birača, a naročito birača s poteškoćama u razvoju i marginaliziranim skupinama.

Ovaj strateški dokument će poslužiti kao temelj za dalji sustavan rad, postavljanje jasnih smjernica i ciljeva, te definiranje mjera koje će nas, korak po korak, približiti izvrsnosti u organizaciji izbora. Uzimajući u obzir promjene u tehnologiji i društvu, te rastuće izazove u svijetu demokracije, odlučno se opredjeljujemo u implementaciju ove strategije koja će nam pomoći da ostvarimo kontinuirani napredak, te da odgovorimo na izazove budućnosti.

Strateški pristup omogućit će nam da jačamo i unaprjeđujemo osnove za demokratske izbore koji će reflektirati volju birača, te doprinijeti političkoj i ekonomskoj stabilnosti Bosne i Hercegovine.

Izborni proces predstavlja temelj demokracije, a glas svakog birača jednako je važan. Pred nama je zahtjevan i važan zadatak za koji nam je potrebno povjerenje i potpora kako birača, tako i državnih institucija, te ostalih sudionika izbornog procesa u BiH. Demokratski izbori u BiH u skladu s najvišim demokratskim standardima su želja, ali i odgovornost svih nas. Vjerujemo da ćemo, korak po korak, izgraditi izborni sustav na koji ćemo moći biti ponosni, te biti dobar primjer među savremenim demokratskim društvima.

Prof. dr. Suad Arnautović
Predsjednik SIP BiH

2. IZBORNA ADMINISTRACIJA

Mandat

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine (SIP BiH) je neovisan organ koji podnosi izvješće neposredno Parlamentarnoj skupštini BiH i čije ovlasti proizlaze iz nje, a formiranje stalnog izbornog povjerenstva BiH koje će imati odgovornost za provedbu izbora u BiH predviđeno je i člankom V. Aneksa 3. Okvirnog sporazuma za mir u BiH (Dejtonski mirovni sporazum). SIP BiH nadležan je za provedbu Izbornog zakona BiH i njegovih izmjena i dopuna, Izbornog zakona Republike Srpske (RS), Izbornog zakona Brčko distrikta BiH, Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH), Zakona o financiranju političkih stranaka Bosne i Hercegovine i dijela Zakona o Vijeću ministara BiH, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na temelju dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, ispunjava li kandidat za predsjedatelja, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH uvjete za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, članak 13., Središnje izborno povjerenstvo BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora ove agencije.

Zakonski okvir

1. *Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine*, članak 2.9, stavak (1), točka 16¹ utvrđeno je da Središnje izborno povjerenstvo BiH podnosi godišnje izvješće Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (PSBiH) o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini, provedbi Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i inicira izmjene tog zakona.
2. *Zakonom o financiranju političkih stranaka Bosne i Hercegovine*, članak 17², propisano je da je Središnje izborno povjerenstvo BiH obvezno svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka.
3. U nadležnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH je i provedba *dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine*³, kojim je Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno da ocjenjuje, na temelju dostavljenih

---

¹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22

² „Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16

³ „Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 i 24/08

informacija i podataka iz službene evidencije, ispunjava li kandidat za predsjedatelja, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH uvjete za imenovanje.

4. *Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije*, članak 13⁴, Središnje izborno povjerenstvo BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
5. Srednjoročni plan rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za razdoblje 2022.–2024. godine (akt broj: 07-1-07-10-1174-4/21) usvojen na 66. sjednici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH održanoj 07. 10. 2021. godine.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine (SIP BiH)

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine sastoji se od sedam (7) članova: dva (2) iz reda Hrvata, dva (2) iz reda Bošnjaka, dva (2) iz reda Srba i jedan (1) iz reda ostalih. Članove SIP BiH imenuje Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH. Po jedan član SIP BiH iz reda Hrvata, Bošnjaka, Srba i član iz reda ostalih obavlja funkciju predsjednika i mijenja se po principu rotacije i to jedanput u sedam godina u trajanju od 21 mjesec.

Ključne nadležnosti SIP BiH definirane su člankom

2.9 Izbornog zakona BiH:

1. koordinira, nadgleda i regulira zakonitost rada svih izbornih povjerenstava i biračkih odbora u skladu s ovim zakonom;
2. donosi administrativne propise za provedbu ovog zakona;
- 2.a donosi odluku o održavanju neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini, propisanih ovim zakonom;
3. predlaže proračun za Središnje izborno povjerenstvo BiH i podnosi izvješće o izvršenju proračuna;
4. odgovorno je za točnost, ažurnost i ukupni integritet Središnjeg biračkog spiska za teritorij Bosne i Hercegovine;
- 4.a. osigurava statističke evidencije razvrstane po spolu, starosti, razvrstane po izbornim jedinicama za svaki dio izbornog procesa;
5. ovjerava političke stranke, koalicije, liste neovisnih kandidata i neovisne kandidate za sudjelovanje na svim razinama neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
6. potvrđuje i ovjerava kandidatske liste i kandidate za sve razine neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom;

---

⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13

7. odgovorno je za pravovremeno tiskanje, distribuciju i sigurnost glasačkih listića i obrazaca za neposredne izbore na svim razinama u Bosni i Hercegovini;
8. utvrđuje sadržaj i formu glasačkih listića za sve razine neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
9. utvrđuje i potvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim zakonom, ovjerava da su ti izbori provedeni u skladu s ovim zakonom i objavljuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim zakonom;
10. izdaje uvjerenje osobama koje su dobile mandat na svim razinama neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom;
11. obavještava izbornu povjerenstvo ili birački odbor ili bilo koje drugo tijelo nadležno za provedbu izbora da ne postupaju u skladu s odredbama ovog zakona, ili da ih krše, i nadležnom organu nalaže poduzimanje odgovarajućih mjera;
12. objavljuje u službenim glasilima i sredstvima javnog informiranja u Bosni i Hercegovini i izvan nje, poslovnike, propise i izborne rezultate neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom, informacije za birače, te ostale informacije neophodne za provedbu ovog zakona i svih izbornih zakona;
13. obavlja sve izborne aktivnosti za izbor članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine i članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;
14. donosi odluku o prestanku mandata izabranog dužnosnika na svim razinama neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom, a vodi i prethodni postupak, gdje je potrebno, o utvrđivanju činjeničnog stanja (u slučaju kada je izabrani dužnosnik podnio ostavku, da je to učinio svojom voljom);
15. provjerava odluku nadležnog organa o prestanku mandata izabranog dužnosnika opozivom, kako bi se osiguralo da je mandat izabranog dužnosnika prestao u skladu s ovim zakonom;
16. podnosi godišnje izvješće Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini, provedbi ovog zakona i inicira izmjene ovog zakona; i
17. obavlja sve druge poslove utvrđene Zakonom.

Također, u skladu sa Zakonom o financiranju političkih stranaka BiH, SIP BiH pregleda i kontrolira financijska izvješća koja podnose političke stranke i obavlja reviziju financiranja političkih stranaka, te odlučuje jesu li politička

stranka ili druga osoba prekršile odredbe ovog zakona, izriče sankcije političkim strankama zbog nepridržavanja zakona i poduzima odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, u skladu sa Zakonom.

Tajništvo Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

Tehničku potporu SIP BiH pruža Tajništvo Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a čija je struktura uređena Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Generalni tajnik SIP BiH rukovodi Tajništvom SIP BiH.

Organizacijske jedinice Tajništva:

1. Sektor za informiranje, međunarodnu suradnju, protokol i obuku:
  - Odsjek za poslove informiranja, međunarodnu obuku, suradnju i protokol
  - Odsjek za administrativno-dokumentacijske poslove i obuku
2. Služba za reviziju financiranja političkih stranaka:
  - Odsjek za revizijske poslove i
  - Odsjek za predrevizijske i administrativne poslove
3. Sektor za pravne poslove i upravno rješavanje:
  - Odsjek za pravne poslove i
  - Odsjek za upravno rješavanje
4. Sektor za izbore i informacijsko-komunikacijske tehnologije:
  - Odsjek za izbore i
  - Odsjek za informacijsko-komunikacijske tehnologije
5. Sektor za financijske i opće poslove:
  - Odsjek za materijalno-financijske poslove i
  - Odsjek za operativne i zajedničke poslove

Općinska izborna povjerenstva

Općinsko/gradsko izborna povjerenstvo (OIP/GIP) tj. Izborna povjerenstvo osnovne izborne jedinice, sastoji se od tri, pet ili sedam članova. Općinsko izborna povjerenstvo može imati tajnika izbornog povjerenstva za obavljanje administrativno-tehničkih poslova. Središnje izborna povjerenstvo BiH utvrđuje broj članova izbornog povjerenstva prema broju registriranih birača i veličini općine, odnosno grada.

Nadležnosti izbornog povjerenstva definirane su člankom 2.13 Izbornog zakona BiH, i to:

1. nadgleda i kontrolira rad Centra za birački spisak iz članka 3.8 Izbornog zakona BiH;

2. određuje biračka mjesta na području općine za glasovanje na svim razinama vlasti u BiH;
3. sprovodi postupak imenovanja, imenuje i obučava članove biračkog odbora;
4. brine o sigurnosti i dostavi biračkim odborima izbornog materijala za glasovanje na svim razinama izbora u BiH;
5. obavještava birače o svim informacijama neophodnim za provedbu izbora, u skladu s propisima Centralne izborne komisije BiH;
6. odgovorno je za uređenje biračkog mjesta i druge tehničke pripreme za izbore;
7. odgovorno je za pravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje;
8. objedinjuje rezultate izbora sa svih biračkih mjesta u općini, posebno za svaki organ za koji je vršen izbor, i dostavlja ih Središnjem izbornom povjerenstvu BiH; i
9. vrši druge poslove u skladu sa zakonom i propisima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Birački odbori

Birački odbor sastoji se od tri ili pet članova od kojih je jedan predsjednik. Predsjednik i članovi biračkog odbora imaju zamjenike. Predsjednika i članove biračkog odbora, kao i njihove zamjenike, imenuje Općinska izborna komisija najkasnije u roku od 30 dana prije dana održavanja izbora.

Birački odbor neposredno rukovodi radom biračkog mjesta, osigurava pravilnost i tajnost glasovanja i evidentira rezultate glasovanja na biračkom mjestu.

Predsjednik biračkog odbora osigurava da se proces glasovanja na biračkom mjestu odvija nesmetano, u skladu s odredbama poglavlja 5. i 7. Izbornog zakona BiH.

3. MISIJA, VIZIJA, VRIJEDNOSTI I PRINCIPI

Misija

Transparentno, učinkovito i profesionalno organiziramo demokratske izbore u kojima građani Bosne i Hercegovine mogu izraziti slobodnu izbornu volju, te zakonitu provedbu svih nadležnosti propisanih Izbornim zakonom BiH i Zakonom o financiranju političkih stranaka BiH.

Vizija

Naša vizija je izborna administracija koja organizira slobodne, demokratske izbore koji odražavaju volju birača i koja uživa povjerenje birača i javnosti.

Vrijednosti i principi

U našoj predanosti organizaciji slobodnih i demokratskih izbora, negujemo vrijednosti i principe koji će biti ključni u implementaciji ovog strateškog plana.

Neovisnost

Neovisnost izborne administracije i otklon od političkog utjecaja su temeljne vrijednosti koje čvrsto negujemo. SIP BiH je odlučan u potpunosti osigurati da smo nepristrasni i neovisni u svom djelovanju, te da svaka odluka bude donesena isključivo u skladu s profesionalnim uvjerenjima i stručnošću.

SIP BiH djeluje na način da političke stranke ne utiču na naše odluke, u cilju osiguravanja da svi postupci budu vođeni jedino interesima građana, doprinoseći jačanju demokracije u BiH.

Jedino kroz neovisnu izbornu administraciju moguće je osigurati integritet i povjerenje u izborni proces, te osigurati da glasači mogu slobodno izraziti svoju izbornu volju.

Nepristrasnost

U našem djelovanju posvećeni smo tome da osiguramo da naše odluke budu donesene nepristrasno, te da budu u skladu sa zakonskim okvirom i mandatom koji nam je povjeren. Djelujući nepristrasno osiguravamo da svaki izborni subjekt ima iste uvjete za sudjelovanje u izbornom procesu. Odluke koje donosimo temelje se na zakonskim okvirima koji reguliraju izborni proces.

Mandat koji nam je povjeren od strane PSBiH jasno definira našu ulogu i ovlasti. Djelujemo u skladu s tim mandatom i odgovorno obavljamo svoje dužnosti kako bismo osigurali da izborni proces bude transparentan, učinkovit i pošten.

Djelujući nepristrasno, uz poštivanje zakonskih okvira i vjernost mandatu, težimo osigurati da građani imaju puno povjerenje u naš rad i u sam izborni proces. Smatramo da je nepristrasnost ključni element za jačanje demokratskih vrijednosti i osiguravanje da svi građani mogu slobodno i demokratski ostvariti svoje izborni pravo.

Profesionalizam

SIP BiH posvećen je provedbi svog mandata na zakonit i profesionalan način. Predanost poštivanju zakona osigurava da sve aktivnosti i odluke koje donosimo u okviru izbornog procesa budu u skladu s važećim pravnim normama i regulativama.

Profesionalnost je ključni element u našem radu kako bismo osigurali da svaki korak izbornog procesa bude sproveden uz visoku stručnost i odgovornost.

Kontinuirano radimo na unaprjeđenju kapaciteta i usavršavanju izborne administracije, te pratimo izazove i tehnološke inovacije u području izbornih procesa. SIP BiH je otvoren prema novim idejama i djeluje u skladu s najboljim međunarodnim praksama kako bismo osigurali najbolju moguću uslugu biračima i konstantno jačanje demokratskih procesa u BiH.

Odgovornost

Predanost principu odgovornosti prema biračima i svim sudionicima u izbornom procesu je temelj našeg rada. Prema građanima, naša odgovornost znači osiguravanje da svaki glas ima važnost i da svi birači imaju jednake i ravnopravne mogućnosti da slobodno izraze svoju izbornu volju. Aktivno radimo na edukaciji birača o izbornim pravima i procedurama, kako bi bili informirani i osnaženi da aktivno sudjeluju u izbornom procesu. Također, redovito komuniciramo s biračima i slušamo njihove potrebe i zabrinutosti kako bismo bolje odgovorili na njihove zahtjeve.

Prema sudionicima u izbornom procesu naša odgovornost podrazumijeva poštivanje i provedbu zakonodavstva i pravnih normi koje reguliraju izborni proces. Također, redovito izvještavamo o našim postupcima i rezultatima kako bi svi sudionici bili upoznati s napretkom i usklađenosti s ciljevima izbornog procesa.

Inkluzivnost

SIP BiH je predan stvaranju inkluzivnog izbornog procesa u BiH. Kroz naš rad, želimo osigurati da svi birači imaju iste mogućnosti u sudjelovanju u izbornom procesu, neovisno od pripadnosti bilo kojoj društvenoj skupini, vjerskim, političkim ili drugim uvjerenjima, uključujući osobe s invaliditetom, te manje zastupljene i marginalizirane skupine.

Svaki birač mora imati jednake šanse da ostvari pasivno i aktivno biračko pravo i izrazi svoju izbornu volju.

Nastojimo osigurati da izborni proces bude pristupačan i razumljiv za sve birače, uključujući i osobe s invaliditetom, osobe s poteškoćama u razvoju ili osobe iz ranjivih društvenih skupina.

U našem radu potičemo aktivnu suradnju s državnim i neovisnim institucijama, civilnim društvom, nevladinim organizacijama i drugim relevantnim sudionicima kako bismo zajedno stvorili inkluzivno izorno okruženje. Slušamo i uvažavamo različite perspektive i doprinosimo inicijativama koje promiču inkluzivnost u izbornom procesu.

Također, osiguravamo da informacije o izbornom procesu budu dostupne i razumljive za sve birače. Stvarajući inkluzivno okruženje, nastojimo osigurati da niti jedan birač ne bude diskriminiran ili onemogućen da ravnopravno sudjeluje u izbornom procesu. Vjerujemo da je inkluzivnost ključ za jačanje demokratskih vrijednosti i izgradnju društva u kojem se cijeni raznolikost, poštuju prava svakog pojedinca i promiče aktivno građanstvo.

Kontinuirano unaprjeđenje i digitalne inovacije

SIP BiH je posvećen unaprjeđenju izbornog procesa kako bismo osigurali najbolje moguće iskustvo za sve sudionike. U okviru svog mandata, pratimo današnje tehnološke i društvene trendove kako bismo identificirali prilike za uvođenje inovacija koje će poboljšati transparentnost i učinkovitost izbornog procesa. Aktivno surađujemo s međunarodnim i domaćim organizacijama i stručnjacima iz područja informacijskih tehnologija kako bismo tehnološki unaprijedili izborni proces.

Naša predanost uvođenju inovacija u izborni proces temelji se na uvjerenju da je modernizacija kroz uvođenje adekvatnih informacijskih tehnologija u izborni proces ključna za jačanje demokratskih institucija, kao i osiguravanje integriteta izbornog

procesa. Konstantno radimo na cilju da izborni proces bude što učinkovitiji, transparentniji i prilagođen zahtjevima suvremenog demokratskog društva.

Naš cilj je unaprijediti izborni proces u skladu međunarodnim standardima i najboljim međunarodnim praksama i omogućiti građanima da slobodno i pouzdano izraze svoju izbornu volju. Uvodeći inovacije u izborni proces, želimo doprinijeti jačanju povjerenja u demokratske vrijednosti, te ostvariti izbore koji su pošteni, transparentni i odražavaju izbornu volju birača.

Transparentnost

Transparentnost je ključna za demokratski izborni proces, izgradnju povjerenja građana u izborni proces, izbornu administraciju i jačanje demokratskih vrijednosti. Kontinuirano obavještavamo javnost o našem djelovanju, rezultatima naših aktivnosti, te cjelokupnom izbornom procesu. Nastojimo osigurati da sve relevantne informacije o izbornom procesu budu jasno i pravovremeno dostupne.

Otvoreno komuniciramo o svim izazovima i problemima s kojima se susrećemo, te o mjerama koje poduzimamo kako bismo ih riješili. Otvorenost prema javnosti osigurava da naš rad bude transparentan, a naša organizacija odgovorna prema svim građanima.

Učinkovitost

Temelj svakog demokratskog društva je povjerenje građana u izborni proces. Učinkovitost izborne administracije od presudne je važnosti za jačanje tog povjerenja. S obzirom na odgovornost koju nosimo, neprestano težimo najvišim standardima u svom radu, pa tako i povećanju učinkovitosti izborne administracije. Učinkovitost kojoj težimo tiče se posvećenosti osiguravanju da izborni rezultati odražavaju volju birača, garantirajući da je svaki glas pravilno prebrojan, te da cijelokupan proces bude sproveden u najkraćem roku, uz minimalnu uporabu resursa.

4. METODOLOGIJA

Izrada strateškog plana SIP BiH ključan je korak u postizanju visoke razine organizacije i integriteta izbornog procesa u Bosni i Hercegovini. S obzirom na kompleksnost i značaj demokratskih procesa u Bosni i Hercegovini, SIP BiH je prepoznao potrebu za temeljnim pristupom u izradi strateškog plana. Kroz inkluzivan pristup, u proces izrade strateškog plana bili su uključeni članovi SIP BiH, kao i uposlenici Tajništva SIP BiH, zajedno s drugim članovima izborne administracije. Uzimajući u obzir njihove perspektive, stvorena je dublja i sveobuhvatnija slika trenutačnog stanja unutar izborne administracije, te izbornog procesa, uključujući izazove i prilike koje ga okružuju.

U izradi svog strateškog plana, SIP BiH je primijenio metodologiju koja započinje analizom SWOT faktora (snage, slabosti, prilike i prijetnje). Pored internih resursa, SIP BiH se oslonio na analizu dostupnih dokumenata, kao i relevantnih analiza i preporuka drugih organizacija. Ova faza analize omogućila je komparativno sagledavanje izbornih procesa u Bosni i Hercegovini u odnosu na međunarodne standarde i najbolje prakse. Kombiniranje ove analitičke dimenzije sa sudjelovanjem ključnih sudionika omogućilo je stvaranje relevantnih i temeljnih strateških ciljeva.

Na temelju prikupljenih informacija, SIP BiH je uspješno definirao strateške ciljeve i konkretne mjere koje će služiti za unaprjeđenje izbornog procesa. Korištena metodologija omogućila je postizanje dubljeg razumijevanja ključnih izazova i prilika, te je istovremeno osigurala inkluzivan i sveobuhvatan pristup u postizanju visoke razine organizacije i integriteta izbornog sustava. Kroz primjenu ovog strateškog plana, SIP BiH poduzima važan korak prema osiguravanju kvalitete izbornog procesa u Bosni i Hercegovini.

5. SWOT analiza (snage, slabosti, prilike, prijetnje)

	Analiza SNAGA	Analiza SLABOSTI
Resursi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SIP BiH posjeduje dugogodišnje iskustvo u provedbi izbora na svim razinama vlasti i stručne kadrove; ▪ Edukacija i kontinuiran napredak u izgradnji kapaciteta stručnog kadra za sprovođenje izbornog procesa; ▪ Uporaba informacijskih tehnologija za upravljanje određenim brojem izbornih procesa; ▪ Obučeno osoblje za upravljanje i kontrolu izbornog procesa u BiH; ▪ Izgrađen sustav upravljanja Središnjim biračkim spiskom; ▪ Izgrađena učinkovita struktura upravljanja izbornim procesima unutar izborne administracije na svim razinama. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neadekvatna sistematizacija, te nedovoljna popunjenost kadrovima Tajništva SOP BiH; ▪ Nedovoljni ljudski i tehnički resursi za funkcioniranje i održavanje postojećih, te razvoj novih IT-sustava; ▪ Nemogućnost iskorištenja Jedinственог izbornog informacijskog sustava (JIIS) u punom kapacitetu zbog nepopunjenosti ključnih radnih mjesta, uključujući IT-kadrove; ▪ Nedostatak kapaciteta za planiranje i razvoj softverskih aplikacija za unaprjeđenje i upravljanje izbornim procesima; ▪ Nedostatak kapaciteta za osiguravanje potrebne razine kibernetičke zaštite infrastrukture izborne administracije; ▪ Nedovoljna financijska sredstva za daljnje unaprjeđenje specijaliziranih stručnih kadrova; ▪ Nepostojanje učinkovitog mehanizma za privlačenje neophodnih stručnih kadrova i motiviranje postojećih; ▪ Nedovoljni komunikacijski kapaciteti SIP BiH; ▪ Nedovoljan kapacitet Službe za reviziju SIP BiH; ▪ Nedovoljni kapaciteti Tajništva SIP BiH za projektno planiranje i implementaciju.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Organizacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspješno okončani svi dosadašnji izbori u mandatu SIP BiH unutar zakonskih rokova; ▪ Redovito izvršavanje svih zadataka u skladu s rokovima koji su utvrđeni Planom rada SIP-a, zakonima, pravilnicama, instrukcijama i procedurama; ▪ Implementiran interni sustav borbe protiv korupcije; ▪ Izgrađeni izuzetni profesionalni odnosi, te članstvo i partnerstvo u vodećim međunarodnim, te institucijama iz područja unaprjeđenja demokracije i demokratskih izbora; ▪ Izgrađeni dobri odnosi i koordinacija s međunarodnim predstavništvima, organizacijama i institucijama u BiH. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neadekvatna fizička infrastruktura za realizaciju radnih zadataka u organizacijskim jedinicama (zgrada SIP BiH, Glavni centar za brojanje, skladište); ▪ Neadekvatna informatička infrastruktura za obavljanje poslovnih procesa; ▪ Nedostatak sustavnog rješenja za adekvatno održavanje i osiguravanje IT-sustava, aplikacija i opreme; ▪ Interna aplikativna rješenja ne omogućuju elektroničku razmjenu podataka unutar organizacijskih jedinica Tajništva; ▪ Nepostojanje elektroničke automatizirane razmjene podataka s nadležnim institucijama koje su neophodne za funkcioniranje izbornog procesa; ▪ Nedostatak integriranog sustava za rad na dokumentima (<i>Document management system</i> – DMS) u punom tehnološkom kapacitetu; ▪ Nije uspostavljen informacijski sustav za upravljanje ljudskim resursima (<i>Human Resources Information System</i> – HRIS); ▪ Nepostojanje aplikacije s <i>web</i>-alatima za analizu izbornih podataka i izradu postizbornih statistika; ▪ Nedostatak softverskih rješenja za unaprjeđenje procesa identifikacije birača prilikom glasovanja, skeniranje glasačkih listića, <i>online</i> transfer rezultata, te adekvatnog portala za <i>live</i> prikaz preliminarnih izbornih rezultata; ▪ Nepostojanje pozivnog centra koji bi bio na raspolaganju biračima u izbornom periodu za podršku. registraciji birača za glasanje van BiH; ▪ Nisu uspostavljeni ISO standardi; ▪ Ograničena pristupačnost izborne infrastrukture i izbornog procesa;
--	--	---

	Analiza PRILIKA	Analiza PRIJETNJI
Političke	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mogućnosti za unaprjeđenje izbornog procesa kroz pristup mehanizmima i sredstvima pomoći u procesu pristupanja Europskoj uniji. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rizik neblagovremenog neusvajanja predložene sistematizacije radnih mjesta unutar Tajništva SIP BiH; ▪ Neblagovremeno stvaranje zakonskih pretpostavki za unaprjeđenje izbornog procesa, te za realizaciju aktivnosti iz domene rada SIP BiH s posebnim osvrtom na uvođenje suvremenih IT-tehnologija u izbornom procesu; ▪ Nedovoljna potpora nadležnih državnih i zakonodavnih tijela inicijativama SIP BiH.
Ekonomске	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osigurano redovito financiranje SIP BiH; ▪ Mogućnost pristupa sredstvima donatora i tehničkoj pomoći međunarodnih organizacija. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedovoljna financijska sredstva za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta u Tajništvu SIP BiH; ▪ Složenost postupaka javnih nabava uslijed specifičnosti potreba izbornog procesa i razine sofisticiranosti opreme i usluga koje su potrebne u obavljanju ključnih zadataka SIP BiH.
Socijalne i društvene	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visoka razina zanimanja javnosti o djelovanju izborne administracije; ▪ Mogućnost unaprjeđenja transparentnosti i integriteta izbornog procesa korištenjem novih tehnologija i interneta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedovoljno povjerenje javnosti u izbornu administraciju i izborni sustav; ▪ Nedovoljno razumijevanje javnosti o mandatu SIP BiH; ▪ Nedovoljno razumijevanje javnosti o nadležnostima u procesu uvođenja novih informacijskih tehnologija u izborni proces; ▪ Odlazak stručnih kadrova.

6. STRATEŠKI CILJEVI I PRAVCI

Opći strateški cilj

Unaprjeđenje procesa organizacije izbora u Bosni i Hercegovini i podizanje povjerenja javnosti kroz povećanje učinkovitosti, transparentnosti i profesionalnosti izborne administracije i izbornog procesa.

Strateški pravci

Definiranjem općeg cilja stvoreni su uvjeti za definiranje strateških ciljeva u razdoblju implementacije Strategije za 2024.–2027. godinu, kojima se doprinosi realizaciji mjera koje su sastavni dio strateških pravaca.

U narednim poglavljima predstavljeni su strateški ciljevi razvoja SIP BiH u razdoblju 2024.–2027. godine na način da su podijeljeni prema operativnosti i funkcionalnosti u sedam pravaca: 1) institucionalno jačanje izborne administracije, 2) uvođenje novih informacijskih tehnologija u izborni proces, 3) poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta, 4) podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju, 5) unaprjeđenje pristupačnosti izbornog procesa, 6) povećanje integriteta izbornog procesa, 7) Unaprjeđenje nadzora i transparentnosti financiranja političkih stranaka.

Svaki od strateških pravaca i ciljeva doprinosi ispunjenju općeg cilja, a strateške aktivnosti mogu se preplitati, odnosno mogu funkcionalno doprinositi realizaciji više strateških pravaca i ciljeva.

STRATEŠKI PRAVAC 1:

INSTITUCIONALNO JAČANJE IZBORNE ADMINISTRACIJE

U cilju osiguravanja integriteta i transparentnosti izbornog procesa, SIP BiH posvećuje izuzetan značaj institucionalnom jačanju izborne administracije koja predstavlja temeljni stup u unaprjeđenju izbornog procesa i pružanja kvalitetne usluge građanima. Neovisnost, stručnost i profesionalnost su od suštinske važnosti za osiguravanje integriteta izborne administracije. Fokusiranjem na ovaj strateški pravac, SIP BiH želi osnažiti izbornu administraciju kroz niz ključnih mjera i inicijativa.

Kroz suradnju s relevantnim akterima u društvu, kao što su institucije na razini BiH, nevladine organizacije, političke stranke, mediji, te međunarodne institucije i organizacije u BiH, uspostaviti ćemo čvrste partnerske odnose koji će podržati institucionalno jačanje izborne administracije. Otvorena komunikacija i suradnja sa svim relevantnim sudionicima ključni su za stvaranje povoljnog okruženja za organiziranje slobodnih i poštenih izbora.

U ovom strateškom razdoblju SIP BiH će poboljšati samostalnost, profesionalnost i povjerenje građana u izbornu administraciju, uspostaviti sustav s učinkovitim proračunskom politikom, te konstantnim organizacijskim i profesionalnim napretkom. Implementacija ovog strateškog pravca doprinijet će razvoju demokratskih procesa u BiH. SIP BiH će osigurati da izborna administracija postane primjer profesionalnosti, nepristrasnosti i transparentnosti.

MJERA 1: JAČANJE ORGANIZACIJSKE STRUKTURE TAJNIŠTVA SIP BIH

Usvajanje nove sistematizacije radnih mjesta i osiguravanje adekvatnog proračunskog okvira u cilju popunjavanja organizacijskih jedinica Tajništva SIP BIH.

Nova sistematizacija radnih mjesta značajno bi doprinijela unaprjeđenju interne organizacije Tajništva, te povećala djelotvornost rada SIP BiH, uz uporabu trenutačnih ljudskih potencijala i angažman novih stručnih kadrova. Trenutačna nepopunjenost značajnog broja radnih mjesta predstavlja izazov izbornoj administraciji u učinkovitom obavljanju nekih od osnovnih funkcija unutar zakonskog mandata. Ovome doprinosi i nedostatak adekvatnih proračunskih sredstava dostupnih SIP BiH za angažman novih, te motiviranje postojećih ljudskih kapaciteta.

Pojedina upražnjena radna mjesta su deficitarna na tržištu rada u BiH, a postojeći mehanizmi za privlačenje kvalitetnih kadrova su neadekvatni, ne postoje za pojedina stručna zvanja, odnosno nisu dostupna SIP BiH.

Unaprjeđenjem sistematizacije, te angažmanom dodatnih stručnih kadrova povećala bi se iskoristivost kapaciteta Jedinstvenog izbornog informacijskog sustava (JIS) koji u ovome trenutku nisu iskorišteni, posebice zbog nedostatka kadrova sa specijalističkim IT-znanjima. SIP BiH bi implementacijom ove aktivnosti pojačao svoje kapacitete ljudskih resursa koji bi bili osposobljeni za funkcioniranje i administraciju izbornih procesa. Angažiranjem neophodnog broja IT-stručnjaka osiguralo bi se funkcioniranje i povećala iskoristivost postojećih, te planiranih aplikacija i IKT-sustava.

MJERA 2: UNAPRIJEĐENJE KAPACITETA ČLANOVA IZBORNE ADMINISTRACIJE

Izbornim zakonom BiH definirane su izuzetno važne obveze i odgovornosti članova izborne administracije na svim razinama, od državne do općinske, te članova biračkih odbora. Njihova pripremljenost da odgovore na zadatak organiziranja demokratskih izbora u BiH zahtijeva značajne napore od strane

SIP BiH u vidu kreiranja i implementacije kratkoročnih i dugoročnih programa profesionalnog usavršavanja. SIP BiH je opredijeljen za sustavni pristup ovom procesu.

SIP BiH će kontinuirano revidirati i raditi na unaprjeđenju i usavršavanju obuka za izborne društvenike na svim razinama izborne administracije. Uz ovu redovitu aktivnost, SIP BiH će kreirati dodatne i specifične programe obuke u cilju osiguravanja da su članovi izborne administracije pripremljeni da odgovore na sve zadatke, uključujući uporabu novih tehnologija u izbornom procesu i slično. Uz to, SIP BiH će revidirati postojeće, te uvesti nove obuke koje će doprinijeti povećanju integriteta izborne administracije, a time i samog izbornog procesa. Uz navedeno, SIP BiH će osigurati adekvatne obuke za nove članove izborne administracije, uključujući privremeno angažirano osoblje.

MJERA 3: IZGRADNJA KAPACITETA CENTRA ZA EDUKACIJU SIP BIH

Fokus na obrazovanje i razvoj zaposlenika omogućava da izborna administracija ima stručan kadar, osposobljen za suočavanje s izazovima i zahtjevima suvremenog poslovanja, kao i za učinkovito obavljanje svojih dužnosti u skladu s najvišim profesionalnim standardima.

U cilju izgradnje održivog kapaciteta za obuke, SIP BiH će nastaviti s naporima za daljnju edukaciju profesionalno obučenog osoblja za planiranje i implementaciju treninga, te institucionalno jačanje Centra za edukaciju.

Centar za edukaciju SIP BiH predstavlja suštinski resurs koji ima za cilj unaprjeđenje profesionalnih kapaciteta i vještina svih relevantnih sudionika u sferi izborne administracije. Centar je središte koje pruža opća i usko specifična stručna znanja, osnažuje praktične vještine i promovira najbolje prakse u okviru izbornog procesa.

MJERA 4: USPOSTAVA SUSTAVA UPRAVLJANJA KVALITETOM

Tijekom razdoblja implementacije Strateškog plana, SIP BiH planira implementaciju sustava upravljanja kvalitetom (*Quality Management System – QMS*) i obavljanje certifikacije prema standardu ISO 9001:2015. Implementacija sustava upravljanja kvalitetom za SIP BiH predstavlja ključan korak u osiguravanju kvalitete rada i postizanju visokih standarda u izbornome procesu. Certifikacija prema ISO 9001:2015 standardu pružit će potvrdu da SIP BiH ima uspostavljen sustav upravljanja kvalitetom koji odgovara međunarodnim standardima. Ovo će dodatno povećati povjerenje

javnosti u rad SIP BiH, te osigurati da izborni proces bude proveden u skladu s najvišim standardima kvalitete i dosljednosti.

STRATEŠKI PRAVAC 2:

KORIŠTENJE INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA U IZBORNOM PROCESU

Unaprjeđenje postojećih, te uvođenje novih informacijskih tehnologija u izborni proces predstavlja ključan korak ka povećanju integriteta i transparentnosti izbornog procesa, podizanju učinkovitosti izbornih procedura i postupaka, a time i povećanju povjerenja građana u cjelokupan proces glasovanja, jer će omogućiti transparentno praćenje i verifikaciju izbornih rezultata. Imajući u vidu prednosti i nedostatke izbornog procesa tijekom prošlih izbornih procesa u BiH, te nedovoljno povjerenje birača u sam proces na dan izbora, neizbježan zaključak je da je neophodno primijeniti IT-tehnologije koje će podići razinu percipiranog i stvarnog integriteta izbornog procesa, te unaprijediti pozitivno iskustvo birača na dan izbora. Integracija novih izbornih tehnologija može omogućiti pouzdaniju registraciju birača, ubrzati proces glasovanja, obrade i objavljivanja izbornih rezultata, te smanjiti postojeća ograničenja i mogućnost negativnog utjecaja ljudskog faktora na ove procese. Uvođenje informacijskih tehnologija u proces kakav je izborni proces nosi sa sobom i značajne izazove i potencijalne opasnosti. Izborna administracija će uložiti neophodne napore da se suoči s ovim izazovima i otkloni mogućnost negativnog utjecaja na rezultat izbora i cjelokupan izborni proces u BiH. Unutar svog mandata i raspoloživih sredstava, a na osnovu jasnih smjernica Parlamentarne skupštine BiH i zakona, SIP BiH će uložiti napore da kreira adekvatne uvjete za uvođenje IT-tehnologija u izborni proces u BiH, uključujući i specijalizirane IT-tehnologije na biračkom mjestu na dan izbora.

MJERA 1: USPOSTAVLJANJE INTEGRIRANOG IT-SUSTAVA UPRAVLJANJA IZBORNIM PROCESIMA

U cilju modernizacije i unaprjeđenja učinkovitosti izborne administracije, ključno je razviti i implementirati integrirani IT-sustav za upravljanje izbornim procesima koji će povezati sve relevantne aspekte izborne administracije unutar Tajništva SIP BiH, kao i s izbornim komisijama osnovnih izbornih jedinica, te drugim vezanim radnim jedinicama izborne administracije. Integracija informacijskih tehnologija ima potencijal da poveća učinkovitost rada, ubrza obradu podataka, poveća kvalitetu obrade i dostupnost informacija i poveća transparentnost, te time doprinese

kvalitetnijem pružanju usluga biračima. Implementacijom ove aktivnosti izradio bi se novi središnji integrirani izborni informacijski sustav (SIIS) koji bi imao potencijal da obuhvati sva aplikativna rješenja u okviru postojećeg Jedinственог izbornog informacijskog sustava (JIIS) u cilju digitalizacije svih poslovnih procesa s kojima se susreće izborna administracija, te omogućiti kvalitetnu integraciju novih tehnologija u izbornom procesu. Implementacijom ove mjere potrebno je osigurati kompatibilnost postojećih i planiranih aplikativnih rješenja u skladu s okvirom interoperabilnosti u BiH.

MJERA 2: BIOMETRIJSKA IDENTIFIKACIJA BIRAČA NA BIRAČKOM MJESTU

Uvođenje biometrijske identifikacije birača na biračkom mjestu predstavlja inovativan korak ka unaprjeđenju integriteta izbornog sustava. Ova tehnologija pruža veću brzinu, preciznost i sigurnost u procesu identifikacije birača, što doprinosi transparentnosti i pouzdanosti izbornog postupka. Birači bi na dan izbora prilikom ulaska na biračko mjesto bili dodatno elektronički identificirani uz uporabu biometrijskih podataka, čije elektroničke evidencije posjeduje Agencija za identifikacijske dokumente, registre i razmjenu podataka (IDDEEA). SIP BiH će, u suradnji s IDDEEA-om i drugim relevantnim institucijama i organizacijama, raditi na kreiranju okruženja u kojem bi ova tehnologija bila implementirana na odgovarajućem broju pilot biračkih mjesta. Rezultati pilot-projekta poslužiti će nadležnim institucijama u procesu donošenja odluka o uvođenju biometrijske identifikacije birača.

MJERA 3: SKENIRANJE GLASAČKIH LISTIĆA

Skeniranje glasačkih listića predstavljalo bi značajan korak ka modernizaciji izbornog procesa u BiH. Ova tehnologija omogućuje bržu i učinkovitiju obradu glasova, čime se smanjuje vrijeme čekanja na rezultate na biračkom mjestu, ali istovremeno pruža točnost u prebrojavanju. Stroj za skeniranje glasačkih listića je uređaj koji se koristi u izbornom procesu kako bi se glasački listići digitalno skenirali, intencije glasača prepoznale, te pravilno prebrojale. Ovaj uređaj olakšava i ubrzava proces brojanja glasova i minimizira mogućnost grešaka koje bi mogle nastati prilikom ručnog prebrojavanja. Kako bi stroj za skeniranje glasačkih listića funkcionirao, glasački listići moraju biti dizajnirani na odgovarajući način, s jasnim oznakama i instrukcijama za birače. Birači označavaju svoj izbor na glasačkom listiću, a zatim ga ubacuju u stroj za skeniranje. Stroj skenira i analizira svaki glasački listić kako bi prepoznao označeni izbor. Transparentnost i pouzdanost izbornog postupka se unaprjeđuju, jer

skeniranje omogućuje precizno evidentiranje glasova, uključujući preferencijalne glasove, čime se osigurava poštovanje izborne volje birača.

SIP BiH će surađivati sa širokim spektrom relevantnih institucija i organizacija da bi se kreirali uvjeti za pilotiranje procesa skeniranja glasačkih listića, te naučene lekcije primijenile na potencijalno proširenje i standardizaciju korištenja ove tehnologije u izbornim procesima u BiH. Uvođenje ove tehnologije, na bazi odluke Parlamentarne skupštine BiH, osnažit će povjerenje građana u sam proces i njihovu ulogu u demokratskim izborima.

MJERA 4: PRIKUPLJANJE I OBJAVLJIVANJE PRELIMINARNIH REZULTATA

Postoji fundamentalna veza između pravovremene dostupnosti informacija i povjerenja u izborni proces. Poboljšanje točnosti i brzine isporuke podataka o rezultatima glasovanja na dan izbora može povećati dostupnost podataka u realnom vremenu, spriječiti prijevaru i nepravilnosti, te javnosti pravovremeno predočiti trenutačno dostupne rezultate glasovanja. Ova aktivnost fokusira se na poboljšanje kvalitete isporuke točnih rezultata izbora garantiranjem točnosti i integriteta podataka u realnom vremenu. Dostavljanje rezultata glasovanja izravno (*online*) s biračkih mjesta putem adekvatne tehnologije predstavljalo bi novi korak u uporabi tehnologije u radu izborne administracije. Time bi bila ubrzana objava nepotvrđenih rezultata izbora od strane SIP BiH izravno s biračkih mjesta koja bi bila povezana *online* koristeći adekvatno tehnološko rješenje.

U suradnji s domaćim institucijama, organizacijama i međunarodnim partnerima, SIP BiH će uložiti napore da pilotira odgovarajuće tehnološko rješenje za prijenos preliminarnih rezultata glasovanja s biračkih mjesta, te njihovo objavljivanje u stvarnom vremenu.

MJERA 5: APLIKACIJA ZA PODNOŠENJE I PRAĆENJE IZBORNIH PRIGOVORA I ŽALBI

SIP BiH će pristupiti dizajniranju i izradi aplikacije za podnošenje prigovora i žalbi, uz mogućnost pregleda i pretraživanja predanih prigovora i žalbi i njihovog statusa. Aplikacija će olakšati proces predaje izbornih prigovora i žalbi, te time skratiti vrijeme potrebno za njihovo rješavanje. Također će omogućiti veću transparentnost izbornog procesa pružajući javnosti na uvid status svakog predmeta. Aktivnost će biti implementirana u suradnji s međunarodnim partnerima, koristeći najbolje globalne prakse i rješenja.

MJERA 6: SOFTVER ZA POTPORU GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE (GCB)

SIP BiH će pristupiti razvoju softvera za potporu radu Glavnog centra za brojanje (GCB) koji će integrirati procese u cilju unaprjeđenja izvršavanja zadataka koji su u nadležnosti GCB-a. Ovaj softver će biti ključan za identifikaciju, verifikacije i rješavanja problema koji se identificiraju tijekom brojanja glasova. Razvoj ovakvog softvera za potporu Glavnog centra za brojanje će zahtijevati multidisciplinarni pristup, angažiranje stručnjaka iz područja IT-a, izbornog procesa, kao i zaštite i sigurnosti podataka. Dodatno, razmotrit će se uvođenje *Radio Frequency Identification* (RFID) ili slične tehnologije radi praćenja osjetljivog izbornog materijala, te njezinog inkorporiranja u softversko rješenje GCB-a. Ova bi tehnologija pomogla bržem i učinkovitijem lociranju izbornog materijala, a naročito u postupku rješavanja primjedbi i žalbi.

MJERA 7: APLIKACIJA REGISTRA NOVČANIH KAZNI POLITIČKIH SUBJEKATA

SIP BiH će unaprijediti postojeću aplikaciju registra novčanih kazni političkih subjekata, u cilju objedinjavanja svih podataka o izrečenim kaznama iz evidencija SIP BiH za svakog pojedinačnog kandidata ili političku stranku, u realnom vremenu. Unaprjeđenje aplikacije registra novčanih kazni s ciljem objedinjavanja svih podataka o izrečenim kaznama za svakog pojedinačnog kandidata ili političku stranku u realnom vremenu povećat će djelotvornost radnih jedinica Tajništva SIP BiH, uključujući Sektor za pravne poslove i upravno rješavanje i Službu za reviziju financiranja političkih stranaka.

MJERA 8: UNAPRJEĐENJE APLIKACIJE ZA PODNOŠENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA O FINANCIRANJU POLITIČKIH SUBJEKATA

Uvođenje aplikativnih rješenja za podnošenje finansijskih izvješća o financiranju političkih subjekata predstavlja značajan iskorak ka povećanju transparentnosti i odgovornosti u izbornom procesu. Postojeća platforma omogućuje prikupljanje, analizu i prikaz finansijskih informacija političkih subjekata, čime se osigurava dosljedna usklađenost s pravnim propisima. S obzirom na sve veći fokus na suzbijanje korupcije u izbornom procesu, te otklanjanju nepravilnosti i osiguravanju poštovanja relevantnih zakona, potrebno je unaprijediti postojeću platformu, uvesti složene analitičke alate za detekciju potencijalnih neregularnosti ili sumnjivih transakcija, te omogućiti veću transparentnost kada je u pitanju financiranje političkih subjekata i izbornih kampanja.

MJERA 9: RAZVOJ E-PORTALA ZA UNAPRIJEĐENJE USLUGA U IZBORNOM PROCESU

Kroz razvoj e-portala i unaprjeđenje e-usluga, posebna pozornost bit će posvećena potpori svim ključnim akterima u izbornim procesima. Ovaj pristup ima za cilj pružiti potporu građanima i biračima, članovima izborne administracije na svim razinama, političkim subjektima, promatračima, medijima, a kako bi se osigurala sveobuhvatna potpora, edukacija, informacije i veća transparentnost tijekom svih faza izbornog ciklusa. Korištenjem inovativnih tehničkih rješenja, kao što su personalizirane interakcije s biračima, političkim subjektima i ostalim sudionicima izbornog procesa, edukativni i informativni programi i slično, e-usluge mogu ne samo olakšati, već i unaprijediti demokratski proces i povećati izbornu participaciju.

Posebna pozornost će se obratiti na razvoj edukativnih modula za *online* obuku birača, političkih subjekata i kandidata, promatrača, te medija, uključujući specifične module za članove izborne administracije na različitim razinama, a koji će na interaktivan način omogućiti stjecanje novih znanja o izbornom procesu. Pojedini moduli obuka će biti pripremljeni na način da omogućuju testiranje i certifikaciju po uspješnom završetku obuke, što bi, uz adekvatna zakonska rješenja, značajno unaprijedilo kvalitetu i doseg obuke za potencijalne i imenovane članove biračkih odbora.

STRATEŠKI PRAVAC 3:

POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE I LOGISTIČKIH KAPACITETA

Učinkovita i pouzdana infrastruktura izborne administracije igra ključnu ulogu u organizaciji i učinkovito sprovođenje izbornog procesa. Razvoj i modernizacija ove infrastrukture, kao i jačanje logističkih kapaciteta, predstavljaju osnovne prioritete kako bi se osigurao besprijekoran izborni proces. SIP BiH prepoznaje važnost ovog strateškog pravca koji ima za cilj unaprjeđenje ključnih aspekata izbornog sustava koji se odnose na infrastrukturu i logistiku.

U okviru mandata i dostupnih resursa, SIP BiH će se fokusirati na ključne inicijative i mjere koje će doprinijeti jačanju izborne infrastrukture i osigurati da su logistički kapaciteti osposobljeni za učinkovito sprovođenje izbornih aktivnosti. Poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta ima za cilj osigurati pristupačnost, integritet i transparentnost izbornog procesa, stvarajući tako temelj za održavanje fer, slobodnih i poštenih izbora.

MJERA 1: OSIGURAVANJE TRAJNOG RJEŠENJA NOVIH RADNIH PROSTORA I ADAPTACIJA POSTOJEĆIH

Značajan broj radnih zadataka koje poduzima izborna administracija ograničeni su nedostatkom adekvatnog radnog prostora u brojnim određenim organizacijskim jedinicama zbog nedostatka adekvatne ili vlastite infrastrukture. To uključuje neadekvatnost prostorija i kapaciteta u zgradi SIP BiH, te nepostojanje trajnog rješenja za smještaj Glavnog centra za brojanje glasova i skladišta SIP BiH.

Nedostatak adekvatnog prostora u zgradi SIP BiH stvara izazov u redovitom funkcioniranju Tajništva SIP BiH, uključujući ispunjavanje određenog broja funkcija Tajništva, te osiguravanje adekvatne razine sigurnosti ljudi, opreme i procesa. Nedostatak trajnog rješenja prostora za skladištenje kao i adekvatnog softverskogf rješenja stvara organizacijske probleme, poput obveze čuvanja osjetljivog izbornog materijala nakon izbora, te predstavlja rizik za ove materijale i podatke. Neadekvatno, odnosno privremeno rješenje skladišta, kao i Centra za brojanje, potencijalno predstavlja sigurnosnu prijetnju neovlaštenom pristupu, krađi ili oštećenju izbornog materijala.

SIP BiH će uložiti napore koji mogu pomoći kod identifikacije adekvatnih rješenja ovih izazova od strane relevantnih institucija, a kako bi se osigurala pouzdanost, sigurnost i transparentnost izbornog procesa.

MJERA 2: UREĐENJE KRITIČNE IT-INFRASTRUKTURE

Sustavno urediti održavanje i konstantno unaprjeđenje kvalitete IT-kritične infrastrukture. Trenutačna IT–infrastruktura, te fizički prostor u kojem je smještena oprema neadekvatni su za izvršavanje zadataka u mandatu SIP BiH, te ne zadovoljavaju odgovarajuće sigurnosne standarde iz ovog područja. Ovom aktivnošću bi se izvršila intervencija na prostorima na kojima je smještena IKT-oprema, te adaptirala po standardima koji reguliraju ovo područje. Dodatno, implementirala bi se identična IKT–infrastruktura na odvojenoj fizičkoj lokaciji u BiH za potrebe brzog oporavka IKT–sustava (tzv. *Disaster Recovery* lokacija) za slučaj *cyber* napada, prirodnih katastrofa, itd.

MJERA 3: USPOSTAVLJANJE INTEGRIRANOG SUSTAVA ZA RAD NA DOKUMENTIMA

SIP BiH će raditi na uspostavljanju novog integriranog sustava za elektroničko upravljanje dokumentima (*Document Management System – DMS*) za potrebe funkcioniranja izborne administracije. Ova aktivnost bi trajno riješila cjelokupne poslovne procese, a koji se tiču redovitog rada

Tajništva kada je u pitanju elektroničko upravljanje dokumentima. U okviru novog DMS-a bio bi razvijen interni portal za obavještanje službenika u realnom vremenu u svim sektorima i službama Tajništva o tekućim aktivnostima, zakonskim i internim podzakonskim aktima, te bi se organizirali elektronički prijem, obrada, rješavanje i razmjena ulaznih papirnatih dokumenata. Uspostavit će se digitalni auditorski trag (log) u uporabi sustava, kao i pružanje statističkih informacija o prijavljivanju i uporabi DMS-a, distribuciji korisnika, kao i korisničkim profilima.

MJERA 4: USPOSTAVLJANJE INFORMACIJSKOG SUSTAVA ZA UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

Implementacijom ove aktivnosti postigao bi se cilj da se izradi sustavno softversko rješenje za upravljanje ljudskim resursima s jasno definiranim opisom radnih mjesta, zadacima, te potrebnim kvalifikacijama i znanjima, obukama i sustavnim pristupom unaprjeđenju ljudskih kapaciteta, uz jasno definiran način prenošenja naučenih lekcija iz prethodnih izbornih ciklusa u BiH, te drugih međunarodnih najboljih praksi iz ovog područja. Pored upravljanja ljudskim resursima unutar Tajništva, sustav bi omogućio upravljanje procesom angažiranja privremenog osoblja, te njihovo raspoređivanje po radnim jedinicama.

MJERA 5: USPOSTAVLJANJE POLITIKA I PROCEDURA ZA ZAŠTITU OD INFORMATIČKIH NAPADA

SIP BiH će poduzeti mjere i napore ka uspostavljanju politika i mjera koje će doprinijeti povećanju informatičke sigurnosti izborne infrastrukture, što je od kritične važnosti za integritet izbornog procesa. Ovo je konstantni proces koji zahtijeva stalno praćenje i prilagodbu aktualnim standardima iz ovog područja kako bi se osigurala visoka razina sigurnosti. Unutar ove aktivnosti će se sprovesti temeljna analiza ranjivosti informatičkih sustava SIP BiH i izvršiti procjena rizika u cilju identifikacije mogućih scenarija napada i identifikacije osjetljivih područja koja zahtijevaju dodatnu zaštitu. U okviru ove mjere, SIP BiH će raditi na implementaciji i certifikaciji standarda ISO/IEC 27001:2019. Implementacijom ovog međunarodnog standarda definirat će se način upravljanja informatičkim rizicima putem kontrola informacijske sigurnosti i primjenom Opće uredbe o zaštiti podataka EU (GDPR uredbe, 2016/679).

STRATEŠKI PRAVAC 4:

PODIZANJE POVJERENJA U IZBORNI PROCES I IZBORNU ADMINISTRACIJU

Povjerenje građana u transparentnost i pravičnost izbornog procesa ključno je za svako demokratsko društvo. U tom svjetlu, SIP BiH prepoznaje ključnu ulogu podizanja povjerenja u izborni proces i integritet izborne administracije kao strateškog imperativa. Povjerenje javnosti ne stječe se kratkoročnim mjerama i aktivnostima, već se kontinuirano gradi i njeguje kroz transparentno, odgovorno i profesionalno djelovanje izbornih institucija. Ukupno gledano, podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju nije samo cilj, već i trajna obveza.

S obzirom na osjetljivost i složenost političke situacije u Bosni i Hercegovini, te urušeno povjerenje građana u demokratske procese i institucije, SIP BiH prepoznaje potrebu i posvećen je da radi na izgradnji trajnih osnova povjerenja kroz konkretno i dugoročno djelovanje i usklađivanje izbornog procesa s najvišim međunarodnim standardima i najboljim međunarodnim praksama.

MJERA 1: STRATEŠKI PRISTUP KOMUNIKACIJI S JAVNOŠĆU

SIP BiH je čvrsto posvećeno daljnjem poboljšanju komunikacije sa širom javnošću kako bi se osigurala transparentnost i povjerenje javnosti u izborni proces i izbornu administraciju. Iskustva stečena iz prethodnih izbornih ciklusa koristit će se kao osnova za unaprjeđenje ovog ključnog aspekta djelovanja, te će se osloniti na najbolje međunarodne prakse u području komunikacije kako bi unaprijedio postojeće prakse i vlastite kapacitete za komuniciranje s javnošću.

U cilju ostvarivanja ovog cilja, SIP BiH će aktivno unaprjeđivati postojeće, te razvijati nove kanale komunikacije, uključujući društvene medije, interaktivne *web*-platforme i redovite informativne sesije s ključnim sudionicima izbornog procesa. Kroz ove kanale, SIP BiH će redovito pružati ažurirane informacije o procesima poput registracije birača izvan BiH, utvrđivanja biračkih mjesta, izbornim pravilima i procedurama, kao i relevantnim rokovima. Ovaj pristup će omogućiti biračima, političkim subjektima i drugim zainteresiranim sudionicima da budu u potpunosti informirani i da aktivno sudjeluju u izbornim procesima. Kroz kontinuirano usavršavanje i prilagodbu strategija komunikacije, SIP BiH će raditi na izgradnji povjerenja građana u izborni proces.

MJERA 2: PLANSKO SPROVOĐENJE EDUKACIJE I INFORMIRANJA BIRAČA

SIP BiH će usvojiti sustavni i dugoročni pristup procesu edukacije i informiranja birača. Pored angažiranja vlastitih kapaciteta, SIP BiH će ostvariti blisku suradnju s domaćim institucijama, uključujući srednjoškolske i visokoškolske obrazovne institucije, te nevladine organizacije koje predstavljaju različite ciljne skupine, kao i s međunarodnim partnerskim organizacijama. Edukacija birača i informativni materijali će biti proizvedeni u skladu sa standardima pristupačnosti.

MJERA 3: UNAPRJEĐENJE WEB-STRANICE SIP BIH I KORIŠTENJE DRUŠTVENIH MREŽA

Unaprjeđenje izgleda *web*-stranice *izbori.ba*, te proširenje funkcionalnosti predstavlja važan korak ka modernizaciji komunikacije između birača, sudionika izbornog procesa i SIP BiH. *Web*-stranica treba pružiti javnosti korisne i kritične informacije o svim fazama izbornog procesa, biti glavni resurs za informacije o izborima u BiH, te biti osnovna platforma za pružanje e-usluga biračima i ostalim sudionicima izbornog procesa.

Ova mjera ima za cilj kreiranje modernog i sveobuhvatnog okvira informacija, olakšavanje pristupa kritičnim informacijama, kao i postavljanje osnove za učinkovito pružanje digitalnih usluga biračima i ostalim sudionicima izbornog procesa. Mjere unaprjeđenja će povećati transparentnost i pristupačnost ovog kanala komunikacije, što je ključno za izgradnju poverenja u izborni sustav i izbornu administraciju. Osim što je centralni izvor informacija o izborima u BiH, *web*-stranica će također pružati priliku za izravnu komunikaciju s javnošću putem interaktivnih formulara, upitnika, grupiranja često postavljanih pitanja, i slično. Ovo će omogućiti dodatni kanal za izravnu interakciju između SIP BiH i građana.

Društvene mreže su postale važno sredstvo interakcije i informiranja za širok spektar građana, stvarajući priliku za brzu i izravnu komunikaciju. SIP BiH prepoznaje ovu dinamiku i koristi društvene mreže kao komunikacijski most ka biračima, pružajući im mogućnost da se informiraju, postavljaju pitanja i izraze svoje mišljenje. Kroz kvalitetan sadržaj, redovito ažuriranje i odgovorno reagiranje, SIP BiH će nastaviti graditi kvalitetne odnose s javnošću, što doprinosi većoj razini povjerenja i većoj razini transparentnosti izbornog procesa.

MJERA 4: USPOSTAVLJANJE POZIVNOG CENTRA

Razvijanje pozivnog centra, dostupnog tijekom cijelog izbornog ciklusa, donosi sa sobom niz ključnih funkcionalnosti. Ove funkcionalnosti obuhvaćaju ne samo registriranje birača koji glasuju izvan granica BiH, već i pružanje sveobuhvatnih informacija o lokacijama biračkih mjesta, jasno definiranih koraka za prijavu glasovanja putem mobilnih uređaja, kao i pružanje drugih bitnih informacija za samu izbornu proceduru. Ovaj će pozivni centar biti dragocjen izvor informacija za sve birače. Pozivni centar će biti dostupan non-stop, 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu tijekom izbornog razdoblja, omogućavajući tako biračima da pristupe uslugama kad god im to odgovara. Ovakva dostupnost će osigurati da birači imaju lakoću i fleksibilnost u korištenju ovih usluga. Centar će biti implementiran kombiniranim korištenjem usluga obučениh operatora za ovo područje i uporabu inteligentnih IT-alata za pružanje usluga, poput *chat-botova* i slično.

STRATEŠKI PRAVAC 5:

UNAPRJEĐENJE PRISTUPAČNOSTI IZBORNOG PROCESA

Izbori predstavljaju osnovno pravo svakog birača da izrazi svoju izbornu volju i sudjeluje u demokratskom procesu. U demokratskom društvu ovo pravo ne bi trebalo biti dostupno samo određenom segmentu populacije, naprotiv – naša zajednička obveza je da omogućimo svim građanima jednak pristup izborima, bez obzira na njihove fizičke sposobnosti, socijalni status ili bilo kakve druge okolnosti. Unaprjeđenje pristupačnosti izbornog procesa nije samo etički imperativ, već korak prema izgradnji inkluzivnog društva koje poštuje različitosti i promovira ravnopravnost. Unutar svog mandata, SIP BiH planira nastaviti napore na proširenju pristupačnosti izbornog procesa kako bi se osigurala šira participacija građana i stvorilo inkluzivno izborno okruženje.

MJERA 1: OSIGURATI PRISTUPAČNOST IZBORNOG PROCESA

Implementacijom ove aktivnosti osigurale bi se prilagođene lokacije za glasovanje za birače s invaliditetom, starije osobe ili druge skupine s poteškoćama u razvoju uz osiguravanje mehanizama tajnosti glasovanja. Unaprjeđenje pristupačnosti lokacija izbornog procesa ima za cilj osigurati da svi birači imaju pristup izbornom procesu uz poštovanje njihovih ljudskih prava, uključujući pravno na tajnost glasa.

SIP BiH će, u okviru svog mandata, inicirati proces uspostavljanja suradnje između svih relevantnih državnih institucija, nevladinih organizacija koje predstavljaju osobe s invaliditetom, te drugih zainteresiranih institucija, u cilju uspostavljanja zajedničkog pristupa rješavanju postojećih izazova koji se tiču pristupačnosti biračkih mjesta, te ostalih prostora koje koristi izborna administracija.

U okviru ove mjere, SIP BiH će inicirati proces iznalaženja rješenja za samostalno obavljanje glasovanja od strane birača s invaliditetom, starijih osoba ili drugih birača s poteškoćama u razvoju, te način osiguravanja da su prostorije i raspored biračkih mjesta pogodni za samostalan pristup.

Također, SIP BiH će unaprijediti pristupačnost *web*-stranice SIP BiH, te osigurati svim korisnicima, bez obzira na njihove fizičke ili kognitivne sposobnosti, pristup i uporabu sadržaja na *web*-stranici. SIP BiH će surađivati s relevantnim međunarodnim i domaćim organizacijama u cilju dostizanja najviših standarda po pitanju pristupačnosti informacija i usluga koje pruža putem svoje *web*-stranice, kao i ostalih usluga koje pruža preko interneta. Prilagoditi sadržaj *web*-stranice i e-usluga koje se nalaze na njima osobama s invaliditetom važan je korak ka stvaranju inkluzivnog okruženja na internetu i omogućavanju jednakih mogućnosti za sve korisnike.

SIP BiH će uspostaviti i održavati redovitu suradnju s institucijama i organizacijama koje su po svom mandatu ili misiji relevantan partner za unaprjeđenje pristupačnosti izbornog procesa. Ovo uključuje nevladine organizacije, državne institucije, te međunarodne organizacije. Suradnja će se materijalizirati kroz periodične koordinacijske sastanke, razmjenu informacija, iskustava i ekspertize, suradnju i koordinaciju na relevantnim projektima i drugo.

STRATEŠKI PRAVAC 6:

POVEĆANJE INTEGRITETA IZBORNOG PROCESA

Demokratski izbori predstavljaju temeljnu kariku u očuvanju demokracije i izgradnji povjerenja građana u politički sustav. Integritet izbornog procesa izravno utječe na njegovu legitimitet i sposobnost da odrazi izbornu volju birača. Stoga, unaprjeđenje integriteta izbora predstavlja jedan od osnovnih zadataka izborne administracije. Ovo predstavlja ključan strateški pravac koji zahtijeva sveobuhvatne napore i pažljivo planiranje nekih od ključnih aspekata izbornog procesa.

MJERA 1: UNAPRIJEĐENJE RADA BIRAČKIH ODBORA

SIP BiH će uzeti u obzir iskustva izborne administracije i zapažanja iz prethodnih izbornih ciklusa, kao i preporuke relevantnih promatračkih organizacija, te kontinuirano raditi na unaprjeđenju rada biračkih odbora i kapaciteta članova biračkih odbora. Cilj ove aktivnosti je da se unaprijedi integritet izbora, te osigura zaštita prava birača na slobodan i tajan izbor, pravilno sprovođenje procedura glasovanja, te brojanja i agregaciju izbornih rezultata. Poseban naglasak će biti na važnosti tajnosti glasovanja, zaštiti identiteta birača i osiguravanja da birači mogu glasovati u slobodnoj atmosferi, te osiguravanja adekvatnog rasporeda na biračkim mjestima kako bi se osigurala tajnost glasovanja i zaštita od neprikladnog utjecaja na birače.

MJERA 2: OSIGURAVANJE JEDNAKOPRAVNOSTI SPOLOVA U IZBORNOJ ADMINISTRACIJI

Unutar mandata, a u skladu s relevantnim zakonskim propisima koji reguliraju ovo područje, SIP BiH će raditi na osiguravanju jednakopravnosti spolova u izbornom procesu. SIP BiH će poduzeti niz mjera poput donošenja interne politike za jednakopravnost spolova, određivanje osobe zadužene za pitanja jednakopravnosti, donošenja preporuka, te drugih ciljanih aktivnosti unutar godišnjeg akcijskog plana koje bi imale za cilj da osiguraju jednako sudjelovanje oba spola unutar izborne administracije, a posebice na razini biračkih odbora.

MJERA 3: KONTINUIRANO PRAĆENJE RIZIKA PO PITANJU INTEGRITETA IZBORNOG PROCESA

SIP BiH će sustavno i kontinuirano pratiti i procjenjivati rizike po integritet izbornog procesa, te donositi adekvatne preventivne mjere. U ovom procesu, vodit će se zakonskom relevantnom regulativom uz primjenu najboljih međunarodnih praksi, konzultacijama s nižim razinama izborne administracije, te ostvariti suradnju s međunarodnim partnerskim organizacijama u cilju povećanja kapaciteta izborne administracije.

STRATEŠKI PRAVAC 7:

UNAPRIJEĐENJE NADZORA I TRANSPARENTNOSTI FINANCIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Unaprjeđenje nadzora i transparentnosti financiranja političkih stranaka je od suštinskog značaja za jačanje integriteta izbornog procesa u BiH kada je u pitanju stvaranje ravnopravnih uvjeta za sve političke subjekte u izbornoj

utakmici, te stvaranje uvjeta u kojima političke stranke djeluju u skladu sa zakonima i u interesu građana. Postizanje visokih standarda i usklađenost s međunarodnim standardima kada je u pitanju nadzor i transparentnost financiranja političkih stranaka jedan je od ključnih faktora za osiguravanje demokratskog izbornog procesa, kao i za izgradnju povjerenja građana u politički sustav.

MJERA 1: UNAPRJEĐENJE TRANSPARENTNOSTI FINANCIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Centralna izborna komisija BiH će poduzimati aktivnosti na približavanju pravnog okvira za financiranje političkih stranaka međunarodnim standardima i preporukama GRECO-a (Grupa država protiv korupcije). Kao rezultat planiranog povećanja učinkovitosti, kontrola i revizija financijskih izvješća će biti brža i djelotvornija, te će se javnosti blagovremeno davati na uvid revizijska izvješća, s nalazima revizije o izvorima financiranja i utrošku javnih sredstava od strane političkih stranaka.

MJERA 2: EDUKACIJA OSOBA KOJE OVLASTI POLITIČKA STRANKA ZA VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA I PODNOŠENJE FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Centralna izborna komisija BiH će uvesti obvezne kontinuirane edukacije za osobe koje ovlasti politička stranka za vođenje poslovnih knjiga i podnošenje financijskih izvješća. Edukacija će se provoditi u skladu s planom i programom edukacije koji donosi Središnje izorno povjerenstvo BiH.

MJERA 3: UNAPRJEĐENJE SUSTAVA MJERA ZA ODVRAĆANJE OD KRŠENJA PROPISA KOJI REGULIRAJU FINANCIRANJE POLITIČKIH STRANAKA

Središnje izorno povjerenstvo BiH će sprovesti aktivnosti na unaprjeđenju sustava za odvratanje od kršenja propisa kojima je regulirano financiranje političkih stranaka. Aktivnosti će uključivati uvođenje preventivnih mjera, te kreiranje djelotvornog sustava sankcioniranja u cilju odvratanja od kršenja propisa. U sklopu preventivnih mjera, SIP BiH će održavati edukacije, savjetovanja, te pružati konzultacije osobama ovlaštenim za financijska izvješća i vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka. SIP BiH će također pooštriti sankcije kako bi se političke stranke odvratile od kršenja propisa.

MJERA 4: RAZVOJ KAPACITETA SLUŽBE ZA REVIZIJU

Središnje izorno povjerenstvo BiH će poduzeti aktivnosti na unaprjeđenju financijskih i ljudskih resursa Službe za reviziju financiranja političkih

stranaka, kako bi učinkovito provodilo nadzor nad financiranjem političkih stranaka. Ove mjere imaju za cilj osigurati djelotvorniju i učinkovitiju kontrolu i reviziju financijskih izvješća političkih stranaka i izvješća o financiranju izborne kampanje. Središnje izborno povjerenstvo BiH će uvesti stimulatивne mjere kako bi osiguralo, zaposlilo i zadržalo revizijski kadar koji je na tržištu rada u Bosni i Hercegovini deficitaran.

7. PLAN IMPLEMENTACIJE MJERA I AKTIVNOSTI

Strateški pravac 1: Institucionalno jačanje izborne administracije			
Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Pokazatelji uspjeha
A1. Jačanje organizacijske strukture Tajništva SIP BiH	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usvajanje novog Pravilnika o sistematizaciji 2. Osiguravanje proračunskog okvira 3. Jačanje kapaciteta ljudskih resursa 	2024.–2027.	<p>Pravilnik usvojen</p> <p>Osigurana proračunska sredstva</p> <p>Zaposleni kadrovi sa specijalističkim vještinama</p>
A2. Unaprjeđenje kapaciteta izborne administracije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kreiranje i implementacija kratkoročnih i dugoročnih programa profesionalnog usavršavanja 2. Unaprjeđenje i usavršavanje obuka za izborne dužnosnike na svim razinama izborne administracije 3. Kreiranje obuka za uporabu IT-tehnologija u izbornom procesu 	2024.–2027.	<p>Programi obuke usvojeni</p> <p>Programi se reliziraju na sistematičan način</p>

	4. Osiguravanje adekvatne obuke za nove članove izborne administracije, te privremeno angažirano osoblje		
A3. Izgradnja kapaciteta Centra za edukaciju SIP BiH	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapošljavanje kvalificiranog osoblja 2. Izrada Programa obuke 3. Realizacija obuka 	2024.–2027.	<p>Zaposleno kvalificirano osoblje</p> <p>Broj realiziranih obuka</p>
A4. Uspostava sustava upravljanja kvalitetom	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiguravanje finansijskih sredstava 2. Implementacija sustava za upravljanje kvalitetom 	2024.–2027.	<p>Sredstva osigurana</p> <p>SIP BiH certificiran prema standardu ISO 9001:2015</p>

Strateški pravac 2: Korištenje informacijskih tehnologija u izbornom procesu

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Pokazatelji uspjeha
B.1. Uspostavljanje Središnjeg Integriranog Izbornog Informatičnog Sistema (SIIS) za upravljanje izbornim procesima	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza trenutnog stanja 2. Osiguravanje financijskih sredstava 3. Projektiranje IT-sustava 4. Implementacija 	2024.–2027.	<p>Analiza izrađena</p> <p>Osigurana financijska sredstva</p> <p>IT-sustav projektiran</p> <p>Razvijen sustav</p> <p>Sustav u potpunosti u funkciji</p>
B.2. Biometrijska identifikacija birača na biračkom mjestu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Implementacija pilot-projekta 2. Analiza rezultata 	2024.	<p>Pilot-projekt realiziran</p> <p>Urađena analiza</p>
B.3. Skeniranje glasačkih listića	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planiranje pilot-projekta 2. Implementacija pilot-projekta 	2024.–2025.	Izrađen plan pilot-projekta

	3. Analiza rezultata		Pilot-projekt realiziran Urađena analiza
B.4. Prikupljanje i objavljivanje preliminarnih rezultata	1. Implementacija pilot-projekta 2. Analiza rezultata	2024.	Pilot-projekt realiziran Urađena analiza
B.5. Aplikacija za podnošenje i praćenje izbornih prigovora i žalbi	1. Osiguravanje sredstava 2. Projektiranje aplikacije 3. Implementacija aplikacije	2024.–2025.	Sredstva osigurana Projekt izrađen Aplikacija u funkciji
B.6. Softver za potporu Glavnom centru za brojanje (GCB)	1. Osiguravanje sredstava 2. Projektiranje aplikacije 3. Implementacija aplikacije	2024.–2027.	Sredstva osigurana Projekt izrađen Aplikacija u funkciji

B.7. Aplikacija registra novčanih kazni političkih subjekata	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiguravanje sredstava 2. Projektiranje aplikacije 3. Implementacija aplikacije 	2024.–2027.	Sredstva osigurana Projekt izrađen Aplikacija u funkciji
B.8. Unaprjeđenje aplikacije za podnošenje financijskih izvješća o financiranju političkih subjekata	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiguravanje sredstava 2. Projektiranje nadogradnje aplikacije 3. Implementacija aplikacije 	2024.–2027.	Sredstva osigurana Projekt izrađen Aplikacija u funkciji
B.9. Razvoj e-portala za unaprjeđenje usluga u izbornom procesu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj e-portala s pripadajućim e-uslugama 	2024.–2027.	Broj razvijenih e-usluga

Strateški pravac 3: Poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Pokazatelji uspjeha
C.1. Osiguravanje trajnog rješenja novih radnih prostora i adaptacija postojećih	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiguravanje finansijskih sredstava 2. Izrada projektne dokumentacije 3. Kupnja ili izgradnja skladišnog prostora i izrada softverskog rješenja za skladištenje izbornog materijala 4. Osiguravanje trajnog rješenja prostora GCB-a 5. Adaptacija uredskih prostorija u sjedištu SIP BiH	2024.–2027.	Osigurana sredstva Izrađena projektna dokumentacija Osiguran skladišni prostor. Aplikacija za skladištenje izbornog materijala - razvijena i u funkciji Osigurano trajno rješenje prostora GCB-a Prostorije adaptirane
C.2. Uređenje kritične IT-infrastrukture	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiguravanje sredstava 2. Izrada funkcionalnih zahtjeva za adaptaciju server sale	2024.–2027.	Osigurana sredstva

	<p>3. Adaptiranje server sale</p> <p>4. Implementacija identične IKT-infrastrukture na odvojenoj fizičkoj lokaciji u BiH za brzi oporavak IT-sustava</p>		<p>Izrađeni funkcionalni zahtjevi</p> <p>Adaptirana server sala sukladno relevantnim sigurnosnim standardima</p> <p>Implementirana odvojena IKT-lokacija</p>
C.3. Uspostavljanje integriranog sustava za rad na dokumentima	<p>1. Osiguravanje sredstava</p> <p>2. Priprema projektne dokumentacije</p> <p>3. Razvoj novog DMS-a</p>	2024.–2027.	<p>Osigurana sredstva</p> <p>Izrađena projektna dokumentacija</p> <p>Novi DMS razvijen</p> <p>Novi DMS u funkciji</p>
C4. Uspostavljanje informacijskog sustava za upravljanje ljudskim resursima	<p>1. Osiguravanje sredstava</p> <p>2. Priprema projektne dokumentacije</p>	2024.–2027.	<p>Osigurana sredstva</p> <p>Izrađena projektna dokumentacija</p>

	3. Razvoj HRIS-a		HRIS razvijen HRIS u funkciji
C.5. Uspostavljanje politika i procedura za zaštitu od informatičkih napada	1. Uspostava politika i mjera za povećanje razine informatičke sigurnosti 2. Osiguravanje financijskih sredstava za uspostavu sustava ISO 27001 3. Uspostava ISO sustava 27001	2024–2027.	Uspostavljene politike i mjere Osigurana financijska sredstva za sustav ISO 27001 Uspostavljen sustav ISO 27001

Strateški pravac 4: Podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Pokazatelji uspjeha
D.1. Strateški pristup komunikaciji s javnošću	1. Revidiranje i usvajanje strategije za komunikaciju s javnošću	2024. 2024.–2027.	Usvojena strategija

	2. Povećanje ljudskih resursa zaduženih za komunikaciju		Broj zaposlenih povećan
D.2. Plansko sprovođenje edukacije i informiranja birača	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada Strateškog plana edukacije i informiranja birača 2. Osiguravanje sredstava 2. Kontinuirano sprovođenje edukacije i informiranja birača 	2024.–2027.	<p>Usvojena strategija</p> <p>Sredstva osigurana</p> <p>Implementirani projekti edukacije i informiranja birača</p>
D.3. Unaprjeđenje <i>web</i>-stranice CIK BiH i korištenje društvenih mreža	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiguravanje sredstava 2. Redizajn <i>web</i>-stranice 3. Povećanje ljudskih kapaciteta za digitalne medije 		<p>Osigurana sredstva</p> <p><i>Web</i>-stranica redizajnirana</p> <p>Zaposleno kvalificirano osoblje</p>

<p>D.4. Uspostavljanje pozivnog centra</p>	<p>1. Uspostava pozivnog centra tijekom izbornog razdoblja</p> <p>2. Sustavno jačanje funkcije pozivnog centra</p>	<p>2024.–2027.</p>	<p>Uspostavljen pozivni centar u izbornom razdoblju</p> <p>Razvijene i usvojene procedure za rad pozivnog centra</p> <p>Osigurana materijalna sredstva za adekvatan rad</p>
---	--	--------------------	---

Strateški pravac 5: Unaprjeđenje pristupačnosti izbornog procesa

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Pokazatelji uspjeha
E.1. Osiguravanje pristupačnosti izbornog procesa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uspostavljanje suradnje s relevantnim institucijama i organizacijama 2. Izrada Analize pristupačnosti izbornog procesa 3. Izrada Plana unaprjeđenja pristupačnosti izbornog procesa 4. Uspostava koordinacijskog mehanizma za unaprjeđenje pristupačnosti izbornog procesa 5. Provedba Plana unaprjeđenja pristupačnosti izbornog procesa	2024.–2027.	Broj potpisanih memoranduma o suradnji s relevantnim institucijama i organizacijama Izrađena Analiza Izrađen Plan Uspostavljen koordinacijski mehanizam Proveden Plan

Strateški pravac 6: Povećanje integriteta izbornog procesa

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Pokazatelji uspjeha
F.1. Unaprjeđenje rada biračkih odbora	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza rada biračkih odbora 2. Sustavna analiza procesa obuka biračkih odbora 3. Unaprjeđenje sustava obuke biračkih odbora	2024.–2027.	Izrađena analiza Izrađena analiza Unaprijeđen sustav obuke Smanjen broj zahtjeva za ponovno brojanje Smanjen broj pokrenutih prekršajnih postupaka za rad u biračkom odborima
F.2. Osiguravanje jednakopravnosti spolova u izornoj administraciji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada i usvajanje politike jednakopravnosti spolova u izornoj administraciji	2024.–2027.	Usvojena politika Usvojen plan

	<p>2. Izrada i usvajanje Akcijskog plana za unaprjeđenje jednakopravnosti spolova</p> <p>3. Implementacija Akcijskog plana</p>		Proveden plan
F.3. Kontinuirano praćenje rizika po pitanju integriteta izbornog procesa	<p>1. Izrada analize rizika integriteta izbornoga procesa</p> <p>2. Izrada i usvajanje Plana upravljanja rizicima</p> <p>3. Implementacija Plana</p>	2024.–2027.	<p>Izrađena analiza</p> <p>Usvojen plan</p> <p>Plan proveden</p>

Strateški pravac 7: Unaprjeđenje nadzora i transparentnosti financiranja političkih stranaka

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Indikatori uspjeha
G.1. Unaprjeđenje transparentnosti financiranja političkih stranaka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada analize trenutnog stanja transparentnosti 2. Priprema Plana aktivnosti za unaprjeđenje transparentnosti 3. Implementacija Plana aktivnosti	2024.–2027.	Izrađena analiza Pripremljen Plan aktivnosti Plan proveden
G.2. Edukacija osoba koje ovlasti politička stranka za vođenje poslovnih knjiga i podnošenje financijskih izvješća	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada Plana edukacije 2. Implementacija Plana		Usvojen plan Plan proveden
G.3. Unaprjeđenje sustava mjera za odvratanje od kršenja propisa koji reguliraju financiranje političkih stranaka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Provedba edukacija, savjetovanja i konzultacija s ovlaštenim osobama 2. Pokretanje inicijative za pooštavanje kaznene politike propisane Zakonom o financiranju političkih stranaka BiH	2024.–2027.	Broj provedenih edukacija, savjetovanja i konzultacija Smanjen broj prekršaja

			Izrađena Inicijativa
G.4. Razvoj kapaciteta Službe za reviziju	1. Unaprjeđenje kapaciteta Službe za reviziju 2. Edukacija zaposlenih u Službi za reviziju 3. Osiguravanje financijskog dodatka za revizijske poslove	2024.–2027.	Popunjen broj zaposlenih po sistematizaciji Održane edukacije Dodatak osiguran kroz Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama zaposlenih u institucijama BiH

* * *

